

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Capvt V. Oportet propositiones bene intelligere: Alias æque conqueri
possent Jesuitæ quam Mellitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

proferantur & afferantur, sint falsissimæ, & a malevolis obtensa, atque confictæ, frigidæ prorsus ineptæque. Os forte oculosque diducis, magnumque tueris. Obsecro, mi Mellite, cape hoc: Non affirmavit non afferuit P. Gabriel similia portenta, probe gnarus, ut dixi, esse falsa, inania, frigida, inepta: Multo minus ea voluit juvenibus esse persuasa; minime per similia juvenes ab Religioso quopiam Ordine absterrere: Quæ tamen omnia tu minus recte videris supponere, imbutus intime ea opinione, *considerationes* idem esse atque *assertiones*; quod tamen longissime abest, prouti alijs in locis ad satietatem demonstrabimus, inculcabinus; quæ nisi jam tandem mente apprehendas, profecto a me impetrare vix potero, quin te in rebus apprehendendis tardiusculum reputem. Verum hæc in sequentibus plana erunt atque perspicua.

CAPVT V.

Oportet propositiones bene intelligere: Alias æque conqueri possent Jesuitæ quam Mellitus.

INtellectus propositionum non venit solum ex cortice verborum, seu specie vocum nude sumptarum, sed multo magis ex circumstantijs, in quibus proferuntur; modo, quo proferuntur; mente, qua proferuntur: axioma est certum & evidens apud omnes Philosophos & Juristas. Sic in præsentî argumento, dum Author alicubi dicit de Statu Religioso in communi (proinde non minus de Societate JESU, quam de alijs) e. g.

Esse

*Esse bonum Religiosum est res nimium difficilis.
Intolerabilis videtur propriae voluntatis abdi-
catio.*

*Castitas perpetua forte multis moraliter impos-
sibilis.*

*Tentationes in Religione sunt plures, quam in
seculo.*

Et nullum incontinentiae remedium.

*Religiosi videntur sibi ipsis augere difficultatem
Salutis.*

*Opera secularium bona sunt majoris meriti, quam
religiosorum:*

*Quid quid enim Religiosi faciunt, quasi coacti
faciunt.*

*Seculum habet plures occasiones meriti, quam
Religio, ut pugnare pro Christianitate, jus dicere
pauperum, & hospitalium curam habere &c.*

*In Religione est nimis commoda vita, sine ulla cu-
ra, in mero otio; quod nec DEO placet, nec inge-
nuum hominem decet.*

*In Religione multi vivunt cum paenitudine; cu-
perent non intrasse &c.*

Hic jam siste Lector: Quid censes de his proposi-
tionibus? ais esse propudiosas, scandalosas, impudentes,
flammis & rogo dignas. Itane vero? Salva res est, finita
lis: Jam enim cum Mellito Jesuitae faciunt causam commu-
nem, jam fœdus & concordiam pangunt ad eas propositio-
nes ferro & flammis extirpandas. Cum enim illae de statu
Religioso in communi, proinde non de alijs tantum, sed de
So-

Societate quoque dictæ sint, eja ad arma! Superi, inferi succurrite ad hæc monstra debellanda. Expedite calamos Jesuitæ omnes, quotquot usquam seu Hispaniam, seu Italiam, seu Galliam, seu Germaniam, aliumque mundi cardinem incolitis: Causa vestra agitur, ad quos Religiosi quoque statûs nomen pertinet. Si enim in communi de omnibus Ordinibus stabilitatem loci proflentibus dictum adeo perculit Apologisten; hæc pariter in communi de omnibus Religiosis ordinibus effutitæ Sententiæ vestrum non minùs, quo in Matrem vestram ferimini, studium ad clamores & ultionem excitare debent Jesuitæ.

Verùm quid ago? Adeone vesanum putem R. P. Gabrielem (quem deinceps Soterium vocitemus) Virum Religionis alioqui suæ amantissimum, ut etiam tanquam, Philautus ab Apologista traducatur, adeone, inquam mente captum, sui que immemorem, ut talia portenta de Matre sua edisserere, aut intelligere voluerit?

Atqui de statu Religioso in communi id asserit, Societatem nusquam excipit; volve, revolve, nusquam Societatem excipit, ergo & in ipsam ea probra eruçtat: reus est, inexcusabilis est, ingratisimum, perditissimum suæ Matris abortivum.

Heu me! quo devolvimur? DEum immortalem! quæ credam Virum tantâ virtutum & Sanctimonix famâ inclytum, tam honoris suæ Matris Studiosum adeo à semetipso descivisse, ut talia, tam nefanda, atque abnormia de sua quoque Societate dicta, aut intellecta velit?

Quidquid sit; verba tenemus: Nulla hic ambigendi via: clara sunt, manifesta, liquida: Vel enim hæc de Societate quoque dixit, vel non dixit: Si ita, ergo reus; si non, quid igitur de omnibus in communi Religiosis ordinibus, nullâ usquam Societatis exceptione dixit?

Attamen aliis in locis tam honorifice, tam facunde de Societate sua loquitur, qui igitur factum, ut hic se perderet?

Ita sane: Idem asserit, idem negat; idem inficit, idem tergit; lambit, mordetque homo vertigine capitis manifeste laborans, calidum simul & frigidum uno efflans ore.

Sed parcius ista de tanto Viro: Scias, velim, cum hæc non loqui tanquam sua sensa, seu tanquam in propria persona, sed tanquam in persona aliena, mundi videlicet, & secularium, qui talia passim de Religiosis Ordinibus effundunt.

Sicne vero? Non in persona propria? quid igitur usurpat sententiam Pauli Apostoli 1. Cor. 7. *melius est nubere, quam uri?* & paulo post alium scripturæ sacræ textum: *Cui plus datum est, ut Religiosis, plus requiretur ab eo.* Hos utique textus, cum sint sacræ Scripturæ, ipse in propria persona profert, atque tanquam veros affirmat: Alioqui esset atrociori vocabulo Hæreticus, proinde novo titulo rogo dignus. Et deinde, si propositiones illas non tanquam in persona propria, sed aliena profert, quid audeat tanta probra typis committere, in vulgus spargere, adolescentibus propinare, cum injuria omnium Religionum, ac præsertim Societatis JESU, cui ipse utpote domesticus, & rerum apprime conscius, effatis tam scandalosis potissimum nocebit? Nam de aliis Religiosis Ordinibus res haudquam ita crederetur, uti de Societate: Cum ipse aliarum Religionum forte minus gnarus reputari possit; At vir omnium Societatis arcanorum, bonorum, malorumque perinde, atque in cute conscius, si talia confiteatur, quis non ea & de Societate intelligi, & verissime dici existimabit? Hinc vero quantum scandalum? quanta detrimenta? avertentur a Jesuitis candidati, collabatur æstimatio, & quæ non? plane quot verba, tot morsus aspidis in matrem suam
favi-

favientis. Rursum si hoc non ex animo & intimo sensu diceret, ut quid ea non continuo refutat? ut quid tam fœdam speciem juvenibus saltem de Societate non eximit? Quo enim fructu ea, quæ post aliquot capita de Societate laudabilia perorat, erunt, si hæc, quæ ceu in limine considerationum de Statu Religioso fœda pronunciat, juvenum mentibus imprimat? aut si hæc rursus postea velit extergere, & contrariam opinionem inferere, jam qualis hic Spiritus Director? Destruit, ædificat, miscet quadrata rotundis.

Agnoscisne tua pura purissima argumenta, quibus adeo baccharis Mellite? agnoscisne, inquam, tua argumenta, tua, tua, inquam, argumenta, quibus in simili prorsus pro Benedictinis, quo iste de Societate perorans in bonum Soterium uteris? memor utique adhuc eris verborum tuorum: iisdem terminis, iisdem objectionibus, quas ego omnes de industria huc collegi, tute ipse uteris: Jam igitur sic arguo:

Vel censeres allata paulo ante argumenta aliquid probare, vel nihil probare? Si ita: Ergo habent Jesuitæ tecum causam communem, proindeque estis fœderati & amici, contra communem aggressorem. Si nihil probant, ergo tuarum vociferationum, quæ eadem omnino sunt, panoplia tota abit in fumum.

Rursum sic argumentor: Vel habetis causam communem, vel non habetis: Si habetis, quid igitur per latus Soterii totam societatem petis, præsertim in Libello secundo? quid fœderatos, amicos impetis? Alia igitur causa est, quam hujus Libelli, quæ te in eos impulit: Quæ vera illa? Si non habetis causam communem, ostendas, ubi Jesuitæ sint excepti. Cape hæc Dilemmata in antecessum

Mellite, plura ex me in subsequentibus capturus, quoniam ea tibi tantopere arrident: Hoc tibi interim inculcatum habe:

Libellus Soterij perinde contra Societatem pugnat, ut evidenter vidisti, vel contra neminem: pari quippe lege ejus dicta ad Societatem, atque contra alios pertinent. Si admittas totum: Ut quid igitur Jesuitis indignaris, qui perinde, atque tu, atque alij læsi sunt? Hæc in argumenti gratiam: Cæterum satis scio, te nunquam id admitturum, ut injuria ulla aut læsio ex libello illo in Almam Societatem redundet, cum nihil solennius tibi sit, quam Soterio & Jesuitis omnibus Philautiam objicere, qua adolescentes ab alijs avocent, ad se attrahant: Neque adeo fane cæci sunt, qui injuriam tam sibi perniciosam, si quæ in eos fuisset, aut non viderint, aut, si vidissent, ita sint defuturi sibi, ut non continuo averterent. Neque alij Ordines Religiosi, nisi postquam tu classicum inflasti, ullam agnoverunt injuriam, aut si quam forte agnosserent, tanti haud putabant ex musca facere elephantem. Sed exequamur cæpta.

